

Členům Anthroposofické společnosti v Německu Oběžník vedoucího sboru důvěrníků

Rudolf Steiner

Milí přátelé! Anthroposofická společnost vstoupila do nové fáze svého vývoje. Je nutné to vzít plně na vědomí a podle toho utvářet anthroposofickou práci. V dřívějších letech možná stačilo přijímat výsledky duchovního bádání s otevřeným smyslem a citlivým srdcem a připravovat jí v menších kroužcích stanoviště. V posledních letech se anthroposofické hnutí stále více stávalo hnutím světovým. Tato skutečnost klade nové požadavky na ty, kteří chtějí zastupovat anthroposofii před světem. To vyplývá jak z vnitřního pokroku anthroposofie, tak také ze změny všeobecných poměrů doby. Poznání plodnosti anthroposofie pro všechna odvětví života dodala celé řadě osobností od roku 1919 odvalu zakládat řadu forem podnikání ve smyslu anthroposofického světového názoru a jeho působení v životní praxi. Tomuto chtění vyšel dr. Steiner vstříc v důvěře v to, že ti, kdo útočili na tyto útvary, se také s neoblomnou vůlí zasadí za jejich provádění. Vzhledem ke skutečnosti, že v širokých kruzích Anthroposofické společnosti vzniklo přesvědčení, že dr. Steiner je sám jejich zakladatelem, je naší povinností zdůraznit, že tomu tak není. Plnou zodpovědnost mají spíše ti, kteří je založili. Jak anthroposofie oplodňuje život tam, kde může působit ze svých vlastních vnitřních impulzů, ukazují taková díla jako teď už zničené Goetheanum a eurytmické umění, které se pod vedením paní Marie Steinerové v posledních letech netušeně rozvinulo. Našla ve světě uznání jako díla všeobecně lidského významu. Stejně tak našla Svobodná waldorfská škola v Německu i mimo ně největší úctu díky pedagogice zrozené z anthroposofického duchovního poznání. Na poli praktického hospodářského života bylo možné - přes prudkou nevraživost, která se objevila právě v této oblasti na základě starých názorů - vybudovat akciovou společnost „Der Kommende Tag“ tak, že tento útvar může plnit důležité úkoly uvnitř hranic stanovených mu všeobecnými hospodářskými poměry. Dr. Steiner ukázal cesty, jak může být vědecká práce oplodněna nadsmyslovým poznáním. Z toho pro anthroposofickou práci vyplývají mohutné úkoly. Vědec na ně může stačit, jen když do svého bádání nechá vplynout anthroposofickou metodu, jak se to stalo například v práci paní L. Kolisko z Vědeckého výzkumného ústavu o funkci sleziny. Kdo zná potíže, s nimiž muselo bádání v této oblasti dosud bojovat, musí takový objev, jak je uveden v tomto spise, přivítat jako epochální začátek nového poznání povahy lidského organismu. Práce dr. Hermanna von Baravalle „O pedagogice matematiky a fyziky“ znamená ve svém odvětví výkohn podobně důležitý. Spis o experimentální pedagogice dr. Caroline von Heydebrandt musí být označen jako význačný čin v odvětví pedagogiky. Poskytuje přímo zničující kritiku groteskních znetvoření experimentální psychologie a pedagogiky, proti níž staví poprvé pozitivní výsledky duchovně vědeckého výchovného umění. Jak má brát vnější věda ohled na tyto výkony, jestliže nebudou hodnoceny v našich vlastních řadách ve svém plném rozsahu?

Nad takové pozitivní výsledky vyplývá z mnoha poukazů dr. Steinera, jak se může právě sám badatel postavit na cestu nadsmyslového poznání v pokračování oprávněného přírodovědeckého bádání. Těmto důležitým úkolům musí Anthroposofická společnost, jestliže chce být pravou nositelkou anthroposofického života, věnovat živý zájem. Pěstování cesty duchovně vědeckého poznání je hlavním úkolem Anthroposofické společnosti. V současném vědomí mnoha lidí dochází ke změně, která hrozí mnoha lidem, že je zažene do duševního chaosu, když mu anthroposofická práce neposkytne sílu k utváření.

Mládež v sobě nese sílu nového vývoje. Ze zatuhlé atmosféry poslucháren, kterou jsme často cítili ještě i my při našich vysokoškolských studiích, usiluje mládež tam, kde najde anthroposofii jako takovou. Jejím požadavku zdravého zniternění musí anthroposofie vyjít vstříc tak, že pojme poznání, mysl, morální a náboženské úsilí. Starší generace, která vstoupila na cestu vnitřního duševního vývoje ve smyslu anthroposofie, se nemůže dostat do rozporu s mládeží, protože tento vývoj probouzí ve všech duších mladistvé síly. Na tomto základě anthroposofického vývojového úsilí není žádný rozdíl mezi stářím a mládím.

Pomlouvačně plní tažení našich protivníků vyžaduje energické plní protitažení, vedené věcně jasně. To nepřátelství, které dr. Steinerovi vyplynulo ze založení Anthroposofické společnosti, by bylo nemělo žádný značný význam. Nebezpečné nepřátelství vzniklo teprve od zakládání různých nových útvarů od roku 1919. Tento pozdější způsob nepřátelství vyhmátl bláznivá tvrzení bývalých členů a použil je jako prostředek pro svůj záměr odstranit anthroposofii ze světa. Tak dokázalo bezohledné nepřátelství zavalit osobu dr. Steinera záplavou pomluv.

Úkolem Anthroposofické společnosti a zvláště těch, kdo chtějí anthroposofii zastupovat ve všech odvětvích, je energicky se postavit proti těmto pomluvám, aby byl dr. Steiner účinně chráněn proti takovým útokům. Především je nutné bojovat energicky proti pomluvám, obsaženým například v „Psychických studiích“ a pak nekriticky roznášeným skoro všemi protivníky tak, že se jejich původci charakterizují a postaví na pranýř. Tak byl v Mnichově člověk, který byl dr. Steinerovi svým fanatickým stoupenectvím zvláště obtížný tím, že se například pokoušel při každé příležitosti mu líbat ruce. Potom se proměnil z uražené ješitnosti ve stejně tak fanatického protivníka. Z tohoto zdroje spíny čerpali všichni ostatní protivníci. Charakter našich protivníků osvětluje také příklad z nejnovejší doby. Soukromý docent proslavené univerzity se pokusil pod záminkou vědeckého zájmu získat od nás nezveřejněný materiál. Přibližně ve stejné době dokázal svou chlapeckou odvahu tím, že prosil několik našich členů, aby s ním v polemickém střetnutí - jak říkal - nezacházeli jako s prof. Drewsem, a tak mu nekazili jeho kariéru. Také metoda mnoha těchto nových protivníků musí být označena. Pokusili se současníkům vnutit karikaturu anthroposofie často za zneužití svých oficiálních postavení nebo vědecké autority, když zlomyslně dávali dohromady z knih a přednášek dr. Steinera četná místa vytržená ze souvislosti. Proti takové znetvoření je z naší strany nutné postavit věcně pravdivý obraz anthroposofického duchovního statku.

Jsme anthroposofii dlužni, aby její zástupci vyjadřovali duševní postoj vytvořený ze samostatného prožitku duchovna, který je uschopní, postavit anthroposofii v plné důstojnosti tak, aby všechny duše k ní mohly najít cestu. Také tvrzení protivníků, jako například že nadmyslová poznání o minulých stavech lidstva nemají žádný význam pro skutečný život, budou popřena prostě životním chováním samých anthroposofů, když se tato poznání budou pěstovat v práci poboček a individuálním životě tak, aby se projevilo, co jsou s to dát lidem jako posílení osobnosti a osvětlení jsoucna. Poznání o životě před narozením a po smrti pak nepřístupují k lidem abstraktně dogmaticky, když se bezprostředně pocítí jako etická síla. Znovuoživení křesťanství výsledky anthroposofického bádání se pak nebude před lidmi stavět jako popíratelné tvrzení nebo nejistý slib, když se s ním setkají v celém postoji anthroposofů.

S ohledem na sílu nepřátelství je také naléhavě nutné, aby všechny v Anthroposofické společnosti jsoucí živoucí duchovní síly ani neochably v osamění, ani se nerozdrobily v protikladnostech, ale plně se rozvíjely ve svobodném spolupůsobení, a aby byl vedením společnosti podporován každý v pravém anthroposofickém duchu činný, pokud možno plně účinně ve službě společné věci. Mezi jednotlivými anthroposofy musí vzniknout lidský vztah. Musí se hledat nové pružné formy, jak se stane Anthroposofická společnost ze své uzavřenosti a svého sebeuzavření mnohostrannou zprostředkovatelkou svého duchovního majetku. Každé vedení společnosti se bude podporovat a zároveň se bude muset udržovat pružnou živou organizací důvěryhodných osobností, které se budou cítit spoluodpovědné za veškerou práci.

Co jsme popsali v této výzvě jen v obrysech ze svého chápání nových úkolů Anthroposofické společnosti, rádi bychom předložili shromážděným zástupcům ke konzultaci. Při mimořádném dosahu rozhodnutí, která musíme udělat, prosíme pracovní skupiny v Německu, aby vyslaly takové osobnosti, kterým leží vážně na srdci nové utváření Anthroposofické společnosti, na zasedání, konající se od 25. do 28. února ve Stuttgartu.

Až do shromáždění zástupců budeme my podepsaní tvořit vedoucí sbor důvěrníků pro záležitosti Anthroposofické společnosti.

Stuttgart, 13. února 1923.

1. Jürgen v. Grone, Dr. Eugen Kolisko, Johanna Mücke, Emil Leinhas, Dr. Otto Palmer, Dr. Friedrich Rittelmeyer, Dr. Carl Unger, Wolfgang Wachsmuth

GA 257